

Meno:

Priezvisko:

TESTOVÁ
FORMA

A

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Pilotné testovanie žiakov 5. ročníka ZŠ

KONTROLNÉ
ČÍSLO

7352

T5-2013

Milí žiaci,
máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

- Test obsahuje 30 testových úloh.
- Na ich vypracovanie máte určený čas 60 minút.
- Svoje odpovede si vyznačte priamo do testu a následne ich prepíšte do *odpoveďového hárku*. Hodnotenú budú len odpovede **správne zapísané** v *odpoveďovom hárku*. Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom.
- Pri zápise odpovedí môžete používať iba modré pero.
- **Nesmiete používať** zošity, učebnice, slovníky ani inú literatúru.
- Každú úlohu si pozorne prečítajte. Ak niektorú neviete vyriešiť, pokračujte v riešení ďalšej úlohy. Pracujte sústredene a snažte sa podať čo najlepší výkon.

Prajeme vám veľa úspechov.

Rybné námestie je najväčšie v Podhradí. Pôvodne sa nazývalo Vydrické, potom Pltnické. V spodnej časti býval prístav, kde najmä večer pristávali plte. Ľahký prístup k vode využívali aj mestskí povozníci, chodili sem bráničkou napájať kone. Po zrušení Vydrickej brány sa tu predávali ryby a vtedy sa ujal názov Rybné námestie.

Po regulácii Dunaja na prelome storočia sa celkom zmenila nábrežná časť a vtedy zaniklo aj pltnické prístavisko. Zánik prístaviska neodradil rybárov od ich obľúbenej práce, rybolovu.

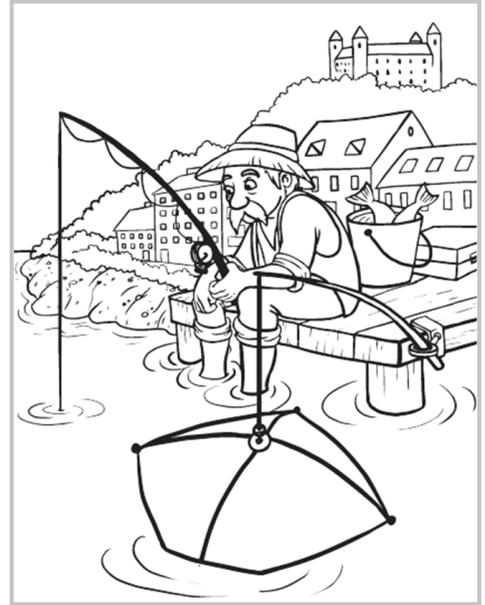
Dnes rybári lovia skôr pre vlastné potešenie a relax. Od nepamäti im ľudia hovoria tichí blázni, pretože pri lovení mlčia, aby si nevyplašili ryby. Keď sa chcú pochváliť väčším úlovkom, hodia do vody nielen udice, ale aj čereň. Jeden čereň plný rýb vyťahujú aj dvaja majstri rybári.

Idylku dokonalého rybolovu uzatvára lietajúci drahokam. Tak nazývame vtáka rybárika obyčajného pre jeho pestré sfarbenie. Živí sa rybami. Na potravu dokáže vyčkávať trpezlivo ako rybár na rybačke.

Ak na svojich potulkách stretnete rybára, spomeňte si, ako to bolo kedysi na Rybnom námestí v Podhradí Bratislavy.

A pamätajte! Ak nechcete rybárovi vyplašiť úlovok, mlčte s' a ryby!

(Zdroj: Štefan Moravčík – upravené)

© Alica Záhorská

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 01 – 07.

01. Pomenovanie **Rybné námestie** bolo odvodené od miesta

- A** stretávania rybárov
- B** pltnického prístavu
- C** predaja rýb
- D** napájania koní

02. Ktorá z možností je pravdivá na základe textu ukážky?

- A** Rybári lovíli ryby aj po zániku prístaviska.
- B** Rybné námestie využívajú rybári dodnes.
- C** Úlovky rybárov sú odmenené drahokamom.
- D** Rybári sa nerozprávajú, lebo sa nepoznajú.

03. Rybárik obyčajný dostal svoju prezývku podľa

- A** miesta príbytku
- B** spôsobu obživy
- C** farebného peria
- D** drahého kameňa

04. Ktorým z uvedených slov sa končí druhý odsek textu ukážky?

- A** plte
- B** rybačke
- C** Bratislavy
- D** rybolovu

05. Ktorou z uvedených možností nahradíš slovné spojenie *tichí blázni*?

- A** málovravní majstri
- B** zamíknutí čudáci
- C** hanbliví napájači
- D** plachí povozníci

06. V ktorej z uvedených možností je zdobnenina?

- A** prístavisko
- B** bránička
- C** rybačka
- D** úlovok

07. Ktoré slovo vo vete vypísanej z textu ukážky je v genitíve mužského rodu?

Zánik prístaviska neodradil rybárov od ich obľúbenej práce, rybolovu.

- A** prístaviska
- B** rybárov
- C** práce
- D** rybolovu

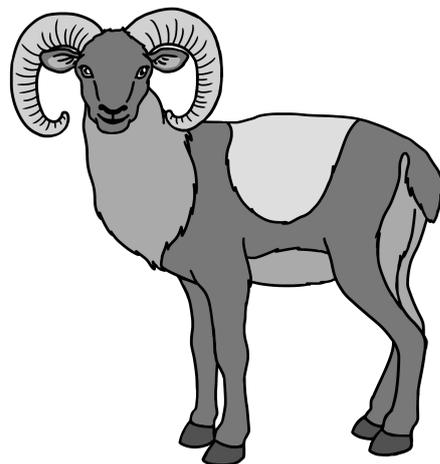
Muflóny nežili v našich lesoch odjakživa. Boli privezené z Korziky. Na našom území sú nerovnomerne rozšírené v pásme hôr a pahorkatín, ktoré sa tiahne na východ od Malých Karpát, pokračuje smerom cez Tribeč, južnú časť Zvolenskej kotliny po západnú časť Slovenského krasu. Muflonia zver sa s úspechom chová nielen vo zverniciach (ohradených miestach v prírode), ale žije aj vo voľnej prírode. V nížinách by sme ju márne hľadali. Obýva suché hornaté oblasti na slnkom vyhriatych svahoch. Potravou muflónov sú najrôznejšie druhy bylín a tráv, lesné plody aj kôra lesných drevín.

Muflóny žijú po celý rok v zmiešaných čriedach v počte 20 – 30 jedincov. Staršie samce tvoria menšie skupinky alebo žijú samotársky. Čriedu vedie staršia samica. V lete sa ukrývajú hlbšie v lesoch a zvečera vychádzajú na nočnú pašu. V zime sa pasú aj cez deň. Majú výborný zrak, dobre behajú, obratne skáču, ale voda je pre ne veľkou prekážkou. Sú veľmi ostražití, v prípade nebezpečenstva vedúca samica varuje ostatných členov čriedy ostrým hvizdnutím alebo zasyčaním. Normálnym dorozumievaním je však bečanie.

Muflón sa tvarom tela a postavou podobá domácej ovci. Hmotnosť zveri je od 50 do 70 kg, dĺžka tela vrátane chvosta je od 127 do 195 cm. Samice sú výrazne menšie a chýbajú im nápadné vrúbkované rohy.

Muflón patrí medzi poľovnú zver s dobou lovu od 1. augusta do 15. januára. Samice a mláďatá sa lovia od 1. augusta do 31. decembra, vo zverniciach celoročne. Muflóny sa dožívajú až 20 rokov.

(Zdroj: V. Hanzelová, J. Krištofík, M. Špakulová: Cicavce Slovenska, 2012 – upravené)

© Alica Záhorská

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 08 – 14.

08. Text ukážky je

- A** umelecký
- B** vecný
- C** zábavný
- D** hovorový

09. Hlavnou myšlienkou textu ukážky je:

- A** Priblížiť čitateľovi život muflónov v prírodnom prostredí.
- B** Upozorniť čitateľa na potrebu chrániť mufloniu zver.
- C** Informovať čitateľa o príprave potravy pre muflónov.
- D** Opísať telesnú stavbu barana a ovce muflonej zveri.

10. V ktorej z možností je správna osnova textu ukážky?

A

1. Krajina pôvodu.
2. Telesná stavba.
3. Život v čriede.
4. Obdobie lovu.

B

1. Krajina pôvodu.
2. Život v čriede.
3. Telesná stavba.
4. Obdobie lovu.

C

1. Krajina pôvodu.
2. Život v čriede.
3. Obdobie lovu.
4. Telesná stavba.

D

1. Krajina pôvodu.
2. Obdobie lovu.
3. Život v čriede.
4. Telesná stavba.

11. Muflóny boli privezené na územie Slovenska

- A** z Malých Karpát
- B** zo Zvolenskej kotliny
- C** zo Slovenského krasu
- D** z ostrova Korzika

12. Bežným dorozumievaním muflónov je

- A** syčanie
- B** mečanie
- C** hvízdanie
- D** bečanie

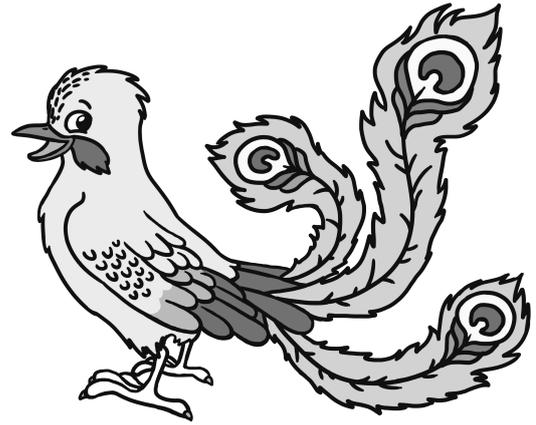
13. Ktorá z nasledujúcich viet je pravdivá na základe textu ukážky o muflónoch?

- A** Skalnatý terén uprednostňujú pred nížinami.
- B** Na Slovensku žijú v prírodných rezerváciách.
- C** V lete putujú za potravou najmä cez deň.
- D** Samotársky život vedú len staršie samice.

14. Tretí odsek textu ukážky je

- A** rozprávanie
- B** diskusia
- C** opis
- D** dialóg

*Páv pízol: sojka rýchlo zmocnila sa peria,
a premení sa na páva.
Potom sa k týmto krásnym vtákom pridáva.
„Pávy, som jedna z vás!“ A verí, že jej veria.
Ktosi ju spoznal: no to bolo posmechu!
So škriekaním jej šklbú perie,
vraj nech sa kade ľahšie berie!
Vracia sa k svojim a tam hľadá útechu,
aj tí jej ukázali dvere.
Teraz si iste poviete:
koľkí sa cudzím perím pýšia po svete!*

© Alica Záhorská

(Zdroj: Jean de La Fontaine: Výber z diela)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 15 – 21.

15. Text ukážky je napísaný ako

- A rozprávka
- B povesť
- C komiks
- D bájka

16. Hlavnú úlohu v ukážke

- A hrá páv, lebo pízol a nemohol sa brániť.
- B hrá sojka, lebo sa najviac zviditeľňuje.
- C hrajú pávy, lebo odhalili sojkin podvod.
- D hrajú sojky, lebo ju neprijali medzi seba.

17. Ktoré vlastnosti vystihujú správanie sojky na základe textu ukážky?

- A namyslená, smutná
- B falošná, panovačná
- C nesmelá, vypočítavá
- D závistlivá, skúpa

18. Ktorá z možností je pravdivá na základe textu ukážky?

- A** Sojka vylákala perie od bezbranného páva.
- B** Sojka vytrhala nevládnemu pávovi perie.
- C** Sojka uchmatla perie od púznuceho páva.
- D** Sojka zbierala dávno stratené pávie perá.

19. Ako na sojku reagovali ostatné priateľky, keď sa vrátila domov?

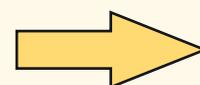
- A** Vyšklbali jej perie.
- B** Vyhodili ju z domu.
- C** Boli z nej ohúrené.
- D** Posmievali sa jej.

20. V ktorej z možností sa uvedené slová zhodujú v rode, v čísle a v páde?

- A** hľadal útechu
- B** spoza dverí
- C** cudzím perím
- D** spoznal sojku

21. Vysvetli význam slovného spojenia pýšiť sa *cudzím perím*.

- A** Privlastňovať si zásluhy iných.
- B** Mať odlišné názory na život.
- C** Vystupovať pod iným menom.
- D** Správať sa k ľuďom falošne.

22. V ktorej z možností sú uvedené len neohybné slovné druhy?

- A** potom, na, jedna
- B** ľahšie, hľadá, vrah
- C** rýchlo, vás, nech
- D** teraz, iste, kade

23. V ktorej z možností je uvedené slovo utvorené neslabičnou predponou?

- A** vyškľbú
- B** premení
- C** vzlietne
- D** pridáva

24. Veta *Keď prší na Luciu, bude pršať celú zimu* je

- A** prirovnanie
- B** príslovie
- C** pranostika
- D** porekadlo

25. V ktorej z uvedených možností sa mení výslovnosť predložky pri spodobovaní?

- A** v listnatých
- B** v pohorí
- C** v lete
- D** v zime

26. V ktorej z možností je slovo *hrdzavá* rozdelené na slabiky správne?

- A** hr – dza – vá
- B** hrd – za – vá
- C** hrdz – avá
- D** hrd – zavá

27. V ktorej z možností sú slová usporiadané v správnom abecednom poradí?

- A** stráň, slama, slnečný, strmý
- B** slnečný, strmý, stráň, slama
- C** strmý, stráň, slama, slnečný
- D** slama, slnečný, stráň, strmý

28. V ktorej z možností je správne zapísaná priama reč?

- A** Mohli by mi pomôcť priateľky, „pomyslela si sojka.“
- B** Mohli by mi pomôcť priateľky, „pomyslela si sojka“.
- C** „Mohli by mi pomôcť priateľky,“ pomyslela si sojka.
- D** „Mohli by mi pomôcť priateľky“, pomyslela si sojka.

29. V ktorej z možností sú uvedené oba chýbajúce údaje z pozvánky?

Milí žiaci!
Srdečne vás pozývame na rybárske trhy.
Slávnostne ich otvorí zväz rybárov o 10.00 hod.
Príďte a zažite deň plný prekvapení!

- A** oslovenie a miesto
- B** miesto a dátum
- C** dátum a čas
- D** čas a oslovenie

30. Ktoré dokončenie vety je pravopisne správne napísané?

Prianím každého rybára je

- A** chitiť ryby a byť rýchlo na trhu.
- B** chytiť ryby a biť rýchlo na trhu.
- C** chytiť ryby a byť rýchlo na trhu.
- D** chitiť ryby a biť rýchlo na trhu.

KONIEC TESTU

